

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1884. Andra Kammaren. N:o 26.

Lördagen den 29 Mars.

Kl. 7 e. m.

§ 1.

Fortsattes öfverläggningen angående Stats-Utskottets Utlåtande N:o 34, dervid, enligt förut gjord anteckning, ordet lemnades åt

*Ang. virkes-
understöd för
anläggning af
jernväg från
Luleå till nor-
ska gränsen.*

Herr Lyttkens, som anförde: Hvar och en, som har haft något att göra med enskilda jernvägsanläggningar, vet mycket väl, att de bolag, som för ändamålet bildas, hafva berättigade anspråk på att de jordegare, öfver hvilkas område jernvägen skall gå, efter bästa förmåga bidra till det för alla gemensamma målets vinnande. Det är med åberopande häraf som jag tager mig friheten förorda det af Kongl. Maj:t här framställda förslag att understödja jernvägen Luleå—Ofoten. Det kan icke sägas vara för mycket begärdt, att det bolag, som skall bygga nämnde jernväg, utom den vid jernvägsföretag vanliga fria upplåtelsen af kronan tillhörig, för ändamålet erforderlig mark, får för billigt pris från kronans skogar hemta nödigt virke; ja, jag skulle icke ens anse det vara för mycket begärdt att bolaget, då det ställt vederbörlig säkerhet för fullgörandet af de i jernvägs-koncessionen stadgade villkor, fått sig virket afgiftsfritt upplåtet. Det ifrågavarande företaget är af vigt ej mindre för den ort, det kommer att beröra, än äfven för staten. Denna min åsigt stöder jag bland annat på uttalanden af personer, som äro kompetenta att bedöma denna sak, hvilka, på samma gång de framhållit den rikliga tillgången och den utmärkta beskaffenheten af ortens jernmalmer, ansett att med all säkerhet bör kunna påräknas afsättning på verdensmarknaden af dessa malmer samt deraf framkallad liflig rörelse, till fromma ej allenast för ortens befolkning, utan äfven för banan och för sjöfarten. Det är i betraktande häraf som jag röstar för bifall till Kongl. Maj:ts af Stats-Utskottet nu tillstyrkta proposition.

Att en del personer sätta sig emot företaget förundrar mig icke. De som en gång fått sina önskningar tillfredsställda, sitt behof af jernvägsförbindelse uppfyllt, de betrakta med mera likgiltighet eller kunna åtminstone icke fullt sätta sig in i *andras* behof af att komma

*Ang. virkes-
understöd för
anläggning af
jernväg från
Luleå till nor-
ska gränsen.*

i åtnjutande af samma fördel. Vi halländingar stå ju i stor tacksamhetsskuld till Riksdagen för den hjälp vi fått till vår jernväg; vi vilja nu visa denna tacksamhet genom att tillstyrka bifall till den Kongl. propositionen.

(Forts.)

Häruti instämde Herr *Sam. Johnson*.

Vidare yttrade:

Herr Sv. Andreasson: Jag begärde ordet till följd af ett yttrande från statsrådsbänken att ifrågavarande tilltänkta bolag icke skulle få göra ett spadtåg eller begynna någon del af arbetet å jernbanan förr än det visat sig föfoga öfver det kapital, som erfordras för jernvägsanläggningen. Så vidt jag kan finna, innehåller dock statsrådsprotokollet att bolaget redan påbörjat arbetet äfvensom att Kongl. Maj:t tillåtit bolaget att under hösten 1883 och vintern 1884 afverka en del träd till det ifrågasatta priset af 10 öre för hvarje träd, derest Riksdagen medgäfvde detta pris, men i annat fall mot betalning efter markegångspriset. Då bolaget redan under denna vinter afverkat träd för jernvägsanläggningen, så måste det äfven anses hafva påbörjat sitt arbete. Annorlunda kan jag icke fatta förhållandet. Jag vill visst icke klandra Herr Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet eller Kongl. Maj:ts regering för den hemställan, som blifvit till Riksdagen gjord beträffande den nu föreliggande frågan. Långt derifrån. Tvärtom är jag tacksam därför, ty det är mycket riktigt att saken blifvit underställd Riksdagens pröfning, så att det beror på Riksdagen att förkasta förslaget, om det skulle befinnas vara icke ändamålsenligt och lämpligt.

Medan jag har ordet, ber jag få nämna, att det något förundrat mig att, under det bolaget begärt och fått tillstånd att erhålla virke till stängsel och telegrafstolpar vid jernvägen afgiftsfritt, bolaget deremot sökt få köpa annat för banans byggande erforderligt virke efter ett pris af 10 öre för trädet. Jag har varit tveksam om icke detta i sjelfva verket innebär en humbug. Meningen kunde möjligen vara den, att omnämna detta förhållande i jernvägsprospekten, för att inbilla dem, som i England kunde vara benägna att teckna aktier i jernvägsföretaget, att man i Norrbotten kunde få köpa stora träd till ett pris af 10 öre stycket och att, äfven med inberäkning af frakten, inköp af skog i denna trakt och dess utskjeppning skulle medföra ett fördelaktigt resultat. Det skulle verkligen vara angenämt att i det af mig nu anmärkta hänseende erhålla någon upplysning. Jag vidhåller mitt förut gjorda yrkande och skall icke längre upptaga Kammarens tid.

Herr Hammarberg: Efter hvad jag inhemtat af så väl Kongl. Maj:ts proposition i ämnet som äfven af Stats-Utskottets utlåtande, kom jag i dag hit med den fulla föresats, att rösta för bifall till

Utskottets förslag. Jag kan dock icke neka till att det anförande, som den ärade representanten på dalabänken i dag på förmiddagen hade, likväl väckte en viss oro hos mig, emedan jag dels ansåg honom vara mycket väl underrättad och dels tyckte att de upplysningar han lemnade voro af natur att man kunde befara att det hela vore ett slags försåt att inleda svenska staten i en riksväldig affär.

*Ang. virkes-
understöd för
anläggning af
jernväg från
Luleå till nor-
ska gränsen.*

(Forts.)

Sedan jag likväl erhållit vidare upplysningar dels af en annan ledamot af Stats-Utskottet och dels af Herr Finansministern, har jag icke funnit skäl att frångå den föresats, med hvilken jag kom hit, nemligen att rösta bifall till Utskottets hemställan.

Jag föreställer mig nemligen att de fösepeglade vådorna icke kunna innebära någon väsentlig fara för oss, enär regeringen väl icke lär tillåta några jernvägsarbeten att börjas eller att ett enda träd fälles deruppe, innan full garanti vunnits att företaget kan fullbordas på sätt i koncessionen blifvit närmare bestämdt.

På dessa skäl, och då jag anser det vara ett gagneligt företag för hela landet att en jernväg kommer till stånd, hvarigenom så väl en stor mängd skogar som rika malmledningar kunna komma till användning, hvilket eljest svårigen kunde ske, är det som jag för min del yrkar bifall till Utskottets hemställan.

Herr Sandström: Då jag af nu föreliggande Utskottsbetänkande inhemtade att fyra af Stats-Utskottets ledamöter anmält reservation mot det slut, hvartill Utskottet kommit, blef jag verkligen mycket förvånad, till och med något rädd, ty jag förestälde mig, att de för sina reservationer haft så viktiga skäl, att, då dessa blifvit för Kammarern framlagda, de skulle göra många af Kammarerns ärade ledamöter tveksamma om, huruvida de borde bifalla hvad Utskottet här föreslagit eller icke.

Sedan jag nu varit i tillfälle att höra åtminstone tre af dessa reseranter yttra sig i frågan, får jag säga att min förvåning visserligen qvarstår, men att min fruktan deremot är helt och hållet förbi, enär det förefallit mig som om de skäl för afslag, de anfört, vore synnerligt svaga.

Min ärade vän på dalabänken förklarade till en början, att han icke ville klandra att regeringen framlagt denna proposition, om hvilken nu är fråga, men sedermera under anförandets fortgång var han ganska angelägen att öfvertyga Kammarern derom, att man borde afslå hvad regeringen föreslagit och Utskottet tillstyrkt; allt under det han ville försäkra oss norrländingar, att han önskade och unnade oss allt godt och särskildt den förmånen att rätt snart få norra stambanan dragen upp till våra bygder, ty, sade han, det är hvad Norrland behöfver. Deri sade han sant, lika sant som att, såsom ordspråket säger, »det bästa är godt nog». Men att hvad Utskottet nu här tillstyrkt skulle vinna Kammarerns bifall, derför var han dock särdeles rädd. Han sade väl icke att, derest

*Ang. virkes-
understöd för
anläggning af
jernväg från
Luleå till nor-
ska gränsen.*

denna bana komme till stånd, ryssen skulle komma och taga Norrbotten, ty han trodde nog icke att så skulle gå, men han tycktes vara öfvertygad om att på denna bana aldrig skulle komma att förslas vare sig skogsprodukter eller malm i nämnvärd myckenhet; först och sist menade han dock att banan aldrig skulle komma till stånd; och på dessa grunder yrkade han afslag.

(Forts.)

För min del tillåter jag mig hysa den tanken, att derest denna bana komme till stånd, skulle ganska mycket skogsprodukter och ännu mera malm komma att fraktas derpå och att den skulle blifva en mäktig häfstång till Norrlands gagn, samt att en jernindustri af ofantlig betydelse derigenom skulle uppstå derstädes.

Om jag alltså försöker att se saken helt och hållet opartiskt, ställer sig frågan för mig sålunda: derest banan nu blir byggd, riskerar man då något genom att gifva sitt samtycke till hvad Utskottet här föreslagit? Nej, tvärtom. Och derest byggandet af denna bana, för hvilket redan mycket blifvit gjordt, skulle komma att stanna af, har man då riskerat något genom att bifalla hvad här begäres? Nej! En omtänksam regering och ett försigtigt Stats-Utskott hafva förebyggt detta. På dessa grunder yrkar jag bifall till hvad Utskottet här föreslagit.

Herr Cöster: Om jag i denna sak vågat begära ordet, är det derföre, att jag trott att min erfarenhet från min långa vistelse i London möjligen här kunde vara till någon nytta.

Jag skall nu alls icke fästa mig vid den ifrågavarande jernvägens nytta, ty jag tror att den kan blifva till stort gagn för landet, icke heller vid den större eller mindre uppoffring, som skulle erfordras för att få jernvägen till stånd; jag vill endast fästa mig vid den moraliska sidan af frågan.

Då jag först hörde talas om detta förslag, intresserade det mig att se, hvilka som bildat det ifrågavarande bolaget, emedan jag trodde mig, med min kännedom om London, af namnen kunna förskaffa mig ett omdöme om företagets soliditet. Detta lyckades dock, märkvärdigt nog, icke. Jag har sedan dess frågat tjänstemän så väl i Kommerskollegium som i Utrikesdepartementet, om man från England erhållit någon prospekt till aktieteckning, men äfven på detta sätt har jag icke kunnat erhålla några upplysningar. På den tid, då jag var anställd vid konsulatet i London, var det alltid brukligt att skicka in sådana prospekter till regeringen, och då jag antager att konsulatet icke heller nu lärer hafva försummat denna sin skyldighet, återstår för mig ingenting annat än att antaga, att någon prospekt aldrig blifvit utfärdad. Jag frågade mig då, hvad orsaken härtill kunde vara, och kunde icke komma till någon annan slutsats, än att man afvaktat hvad Riksdagen i nu föreliggande fråga skulle besluta.

Så vidt jag kan döma, är detta jernvägsföretag hvad man i England plägar kalla »Contractors line», d. v. s. en jernväg som

bygges uteslutande för jernvägsentreprenörers skull. Det finnes nemligen der som annorstädes entreprenörer, som önska erhålla sysselsättning och vinst. De se sig om efter lämpliga tillfällen att anlägga jernvägar, och sedan de upptäckt ett sådant, söka de sjelfva att bilda ett bolag. För att grunda ett sådant fordras i första rummet lysande prospekter och erbjudande af stora ekonomiska fördelar, och kan man då komma derhän, att man kan säga att lagstiftande makten i ett land visat sig särdeles bevågen och gynsam stämd mot ett sådant företag, hvilket för engelska öron låter vida bättre än hvad vi veta derom, så skall detta göra ett godt intryck. Detta tyckes här vara hufvudfrågan, ty icke kan det betyda särdeles mycket att få några träd för billigt pris.

Frågan är nu endast, om Riksdagen bör låna sig till något sådant och lemna sitt namn och sin moraliska garanti att företaget är godt endast derföre att aktieteckningen skall taga fart och dessa entreprenörer förtjena penningar. Detta är i min tanke hufvudfrågan, och jag hemställer vördsamt till Kammaren, huruvida det kan vara skäl för svenska Riksdagen att ens på aflägsnaste sätt göra sig till verktyg åt dessa entreprenörer, för att en hel del oskyldiga och godtrogna personer i England skola här uppträda och på aktier i ett dylikt företag förlora sina penningar.

Jag ämnar icke framställa något yrkande, utan har endast velat uttala dessa ord, till den kraft och verkan de kunna hafva.

Herr Friherre Leijonhufvud: Jag skall endast be att få svara ett par ord på den siste talarens anförande. Det innehöll en del suppositioner och en del insinuationer, hvilka dock måhända icke torde fåla vid en närmare granskning och åtminstone först böra bevisas, innan man fäster afseende dervid.

I likhet med honom, är äfven jag öfvertygad om, att detta bolag icke skall gifva ut något slags prospekt till aktieteckning, innan det fått se hvad Riksdagen i förevarande ämne kommer att besluta. Bolaget afvaktar detta för att, i händelse af Riksdagens bifall, bättre kunna få aktierna ut i rörelsen. I England betyder nemligen ett tillmötesgående från statens sida ofantligt mycket.

Att häraf vilja draga den slutsats att hela affären uteslutande är anlagd på skoj, anser jag dock vara helt och hållet gripet ur fantasien i stället för från verkligheten.

Vi kunna väl icke gerna föreställa oss att engelska kapitalister skola vilja sätta in sina penningar i ett företag, för hvilket de icke hysa något förtroende eller derifrån de icke tro sig kunna erhålla någon vinst, äfven om vinsten derföre icke behöfver vara så ofantligt stor. Om vi nu bifalla hvad här blifvit föreslaget, följer väl deraf icke, att vi göra oss till det engelska bolagets tjänare eller till medhjelpare åt ett skojarebolag. Detta tror jag helt och hållet är en fantasibild, som icke tål vid en närmare granskning. Om företaget i och för sig är godt och visar sig vara till fördel för

Ang. virkesunderstödd för anläggning af jernväg från Luleå till norska gränsen.

(Forts.)

*Ang. virkes-
understöd för
anläggning af
jernväg från
Luleå till nor-
ska gränsen.*

Sverige och för vår industri, vore vi väl bra enfaldiga, om vi icke antog detsamma.

A andra sidan lära väl icke heller engelsmännen köpa våra jernvägsaktier, om de icke derpå anse sig göra en god affär. Det är derföre att vi behöfva deras kapital för anläggandet af en jernväg, som vi önska och anse vara för oss fördelaktig, som vi böra gå dem till mötes, så vidt vi kunna, och icke böra vi hafva något emot, att bolaget väntar med utfärdandet af sin prospekt till aktieteckning, till dess det fått se, hvilken hållning statsmakterna komma att iakttaga. Detta är dock något helt annat än hvad den siste talaren tycktes vilja antyda och det är mot denna antydan jag, på sätt nu skett, velat nedlägga min protest.

(Forts.)

Herr Statsrådet Themptander: Äfven jag ber att med anledning af den näst siste talarens anförande få yttra några ord.

Med den rika erfarenhet han eger om förhållandena i England torde det äfven vara honom bekant att engelsmännen utfört jernvägsanläggningar snart sagdt i verdens alla kanter. De hafva derunder samlat vexlande erfarenheter om resultaten af dylika affärsföretag. De hafva inhöstat erfarenhet både af angenäm och bitter beskaffenhet. Liknande har tvifvels utan förhållandet varit beträffande de icke få företag af dylik beskaffenhet, som i vårt land blifvit utförda med engelska kapital. Men då engelsmännen i trots af sina föregående rön här i landet ändock tyckas vara sinnade nedlägga betydande kapital i detta företag, kunna svenskarne eller svenska staten icke vara ansvarige för att de beräkningar, som ligga till grund för ett dylikt företag, komma att visa sig hållbara. Ty jag ber att få betona, hvad jag också förra gången jag hade ordet erinrade om, att i det medgifvande, som nu påräknas af svenska Riksdagen, ligger icke i ringaste mån något, som från svenska regeringens eller svenska Riksdagens sida kan uppfattas såsom något slags inbjudning eller ens uppmuntran till att inlåta sig på företaget. Det är helt enkelt icke fråga om annat än som förekommer i nästan hvarje fall, då det gäller att genom enskild företagsamhet bringa en jernväg till stånd. Man upplåter den mark, öfver hvilken jernvägen skall dragas fram. Man lemnar från orten det material i virke, som der finnes, till jernvägsarbetets utförande, och jag tror icke, att ett sådant understöd, som i sjelfva verket icke medför något särdeles stor vinst för bolaget, kan uppfattas såsom någon synnerlig uppmuntran till aktieteckning. I hvad mån de personer, som nu innehafva koncessionen, hafva utsigt att realisera företaget, låter sig ju för närvarande icke bestämma, men att dock åtskilligt i det afseendet redan blifvit utträttadt och att dessa personer redan nu i viss mån förfoga öfver medel och hafva allvarlig afsigt att utföra arbetet, framgår dels deraf, att de deponerat 200,000 kronor såsom säkerhet för arbetets utförande, och dels af den omständigheten att icke obetydligt arbete redan blifvit förberedt på det sätt, att mate-

rialier anskaffats och framförts utefter en lång sträcka af vägen. Jag tillät mig redan på förmiddagen erinra derom, att risken för staten i detta afseende är ingen, ty något jernvägsarbete i egentlig mening kan icke börja förr än bolaget visar att det förfogar öfver tillräckliga medel för utförandet af den första sektionen. Denna sektion är den betydliga Luleå—Gellivara-sträckan på omkring 18 mil, och det skall således före den 1 Juli visa sig, huruvida koncessionärerne hafva medel att fullborda arbetena på nämnda sträcka, hvarför kostnaden af Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknats till 7,300,000 kronor. Visar det sig då, att de icke hafva tillgängliga medel, ja, då får jernvägsarbetet icke börja, och jernvägen kommer icke till stånd.

*Ang. virkes-
understöd för
anläggning af
jernväg från
Luleå till nor-
ska gränsen.*

(Forts.)

Herr Sven Andreasson tycktes fästa sig vid den omständigheten att, ehuru koncessionärerna ännu icke hafva rätt att börja arbetet, de dock hos Kongl. Maj:t utverkat sig rättighet att redan nu få disponera öfver en del af skogen. I det afseendet vill jag endast nämna, att de ännu icke begagnat sig af den rättighet Kongl. Maj:t i detta hänseende eventuellt gifvit dem. Deremot hafva de *inköpt* det virke, som erfordras för banans framdragande genom kustlandet, och som bekant afser icke heller den Kongl. propositionen sådant virke. Men det är klart att det egentliga jernvägsarbetets börjande är *en sak*, materialiernas anskaffande en annan. Det är gifvet att det står hvar och en öppet att köpa virke och aptera det till syllar, och detta arbete måste göras i tid, på det att materialierna äro tillgängliga, när det egentliga jernvägsarbetet skall börja. Men deremot få koncessionärerna icke sätta sig i besittning af någon som helst jord eller utföra något jordarbete, innan de fått sjelfva arbetsplanen godkänd och visa att de föfoga öfver för ändamålet tillräckliga medel. Naturligtvis kunna de med enskilda jord-egare träffa hvad aftal de vilja om arbetets utförande, men sådan mark, som de skola förvärfva vare sig från kronan eller genom expropriation, få de icke taga i besittning förr än de fullgjort de föreskrifna villkoren.

Här har framhållits såsom någonting anmärkningsvärdt, att koncessionärerna erbjudit sig att betala något som helst pris för det virke, som erfordras för ifrågavarande bana. Ja, detta förhållande har sin särskilda historia.

Den skogslagstiftning, som är gällande för de norrländska länen, gifver nemligen Kongl. Maj:t temligen fria händer i afseende på bestämmandet af köpevilkoren för det timmer, som från kronans der befintliga skogar försäljes, och Kongl. Maj:t har, med begagnandet af denna sin rätt, vid åtskilliga tillfällen, då det varit fråga om företag af mera allmännyttig beskaffenhet, dertill upplåtit virke för ytterst lågt pris. Nu förestälde sig koncessionärerna, hvilka väl visste att det för Kongl. Maj:t icke vore möjligt att rent af skänka dem det erforderliga virket, att, om de erbjödo något pris, detta måtte nu sättas aldrig så lågt, det skulle vara för Kongl. Maj:t

*Ang. virkes-
understöd för
anläggning af
jernväg från
Luleå till nor-
ska gränsen.*

(Forts.)

möjligt att afgöra frågan utan Riksdagens hörande. Sådant har någon gång förut inträffat i liknande fall, ehuru icke i sådan omfattning som nu blifvit ifrågasatt. För min del ansåg jag emellertid, att vare sig det blefve fråga om att skänka bort timret eller upplåta detsamma till det ytterst låga priset af 10 öre per träd, så vore detta ett understöd som statsverket lemnade företaget, men ett så beskaffadt understöd ansåg jag det icke tillkomma regeringen att meddela utan att deröfver höra Riksdagen, och jag förmodar att Kammaren skall hålla regeringen räkning för denna dess omfattning.

Det är dessa upplysningar som jag ansett mig böra lemna i anledning af några yttranden, som blifvit fälda under aftonens sammanträde.

Herr E. G. Boström: Jag får bekänna att mig förefaller hela denna fråga mycket egendomlig. Det gäller här en jernväg på $38\frac{1}{2}$ mil, och dennas tillkomst, säger man, skulle vara beroende på detta statsunderstöd, som enligt en beräkning anses hafva ett värde af 230,000 kronor, enligt en annan af 350,000 kronor. Är det väl möjligt, männe, att denna jernvägs vara eller icke vara skulle vara beroende af en sådan obetydlighet. Det förefaller mig åtminstone alldeles omöjligt. Särskildt då man hör att vederbörande koncessionsinnehafvare redan köpt skenor för omkring 1,300,000 kronor, måste väl banans utförande redan vara betryggadt. Då man å andra sidan hör att någon prospekt för aktieteckning ännu icke blifvit utfärdadt, så kan man nästan vara benägen antaga, att meningen är att man, för att gifva fart åt aktieteckningen, skall kunna få åberopa att banan genomgår rika skogstrakter, som dock hafva så ringa värde, att träd, som beräknas innehålla 20 kubikfot, kunna köpas för tio öre, det vill säga för $\frac{1}{2}$ öre kubikfoten. Detta skall måhända verka rätt betydligt i England och kanske föranleda en hel del folk att teckna aktier i företaget, utan att de kunna göra sig underrättade om, huruvida resultatet verkligen skall blifva så lysande, som dylika förespeglingar synas gifva vid handen. Men, säger man, staten bör lemna detta bidrag för att jernvägen må komma till stånd. Jag frågar dock ännu en gång, är detta verkligen af behovet påkalladt och kan det väl vara skäl att Riksdagen kastar ut ett sådant lockbete för blifvande aktietecknare? För min del åtminstone vill jag icke vara med om något sådant och kommer derföre att rösta för afslag å så väl Kongl. Maj:ts som Utskottets förslag.

Herr Markstedt: Herr Talman! Då jag på förmiddagen nöjde mig med att instämna med en talare på vesternorrlandsbänken, så skedde detta under den förutsättningen, att frågan skulle hinna komma till afgörande under förmiddagens sammanträde. Då så nu icke skedde, ber jag att få begagna tillfället att taga fasta på ett

yttrande, som fälles af en talare på dalabänken, som dessutom är en af den provinsens förnämsta representanter. Jag vill då i eget och alla norrländingars namn af allt mitt hjerta tacka honom för det löfte, han gaf, att när en gång frågan om en stambana till det öfre Norrland kommer på dagordningen, han då skall lemna denna bana sitt mäktiga understöd. För öfrigt uttalade samme talare åtskilliga betänkligheter mot den nu ifrågavarande jernvägen, och yttrade bland annat, att det endast vore en obetydlig del af kronans i Norrbotten belägna skogar och domäner, för hvilka denna jernväg blefve till någon nytta. Jag ber med anledning deraf att få erinra, hvad äfven af föregående talare blifvit upplyst, att jernvägen kommer att på en sträcka af icke mindre än 13 mil löpa fram genom kronans skogar, och att, enligt hvad jag från fullt tillförlitlig källa fått för mig uppgifvet, större delen af timret i de skogar, som banan kommer att genomlöpa, för närvarande måste anses vara af ringa och delvis intet värde. Ty i dessa trakter råder ett alldeles exceptionellt förhållande. De bäckar och mindre strömmar, som flyta fram genom denna terräng, äro nemligen af beskaffenhet, att någon flottning i dem icke är möjlig. När sålunda dessa skogar icke kunna åtkommas utan jernväg, så frågas om det kan anses obilligt att staten, för att bringa detta företag till stånd, gör den ringa uppoffring som här blifvit ifrågasatt, och som i sjelfva verket alldeles icke är någon uppoffring, då den ifrågavarande skogen ju för närvarande är nära nog värdelös. Det kan väl icke sägas vara för mycket begärdt, att staten lemna de föreslagna 308,000 träden till det erbjudna priset af 10 öre per stycke för att befrämja ett företag, som kommer att bereda svenska statsverket så betydliga ekonomiska fördelar. Besinnar man att hvarje träd i dessa skogar, om jernvägen kommer till utförande, antagligen kommer att betinga ett pris af 2 à 3 kronor, och tager man i betraktande att, enligt uppgjorda beräkningar, der finnas vid pass 3 millioner afverkningsbara timmerträd, så kommer ju detta att blifva en vinst för staten på sex à nio millioner kronor; och för det behöfver icke staten göra större uppoffring än på omkring 300,000 kronor. Detta är ju en alldeles påtaglig direkt vinst för staten och det är just ur den synpunkten som jag kommer att rösta för bifall till Utskottets förslag.

Herr Hedin: Man har påstått att Stats-Utskottet skulle vidtagit särdeles betydande förbättringar i den Kongl. propositionen; särskildt har man såsom en betydelsefull ändring framhållit att Stats-Utskottet har inryckt ett uttalande om en förutsättning, under hvilken Stats-Utskottet tillstyrkt den Kongl. propositionen, den förutsättningen nemligen, »att möjligen uppkommande fråga om förevarande jernvägs fortsättning till Haparanda eller annan ort i närheten af finska gränsen varder understäld Riksdagens pröfning». Stats-Utskottet har i sin motivering yttrat, att enligt Utskottets

Ang. virkesunderstöd för anläggning af jernväg från Luleå till norska gränsen.

(Forts.)

Ang. virkes-
understöd för
anläggning af
jernväg från
Luleå till nor-
ska gränsen.

(Forts.)

uppfattning motsåndet mot den ifrågavarande jernvägsanläggningen härledde sig derifrån, att denna jernvägsanläggning möjligen skulle komma att fortsättas från Luleå till finska gränsen. Hvad har då Stats-Utskottet vidtagit för förbättringar eller säkerhetsåtgärder för att bryta udden af denna invändning mot jernvägsföretaget? Inga! Stats-Utskottet har icke föreslagit, att Riksdagen skulle bestämma som *vilkor*, att Riksdagen skall ega att pröfva frågan om jernvägsanläggningens fortsättande till finska gränsen, utan Utskottet har blott uttalat en *förutsättning*, och detta betyder något annat både enligt allmänt språkbruk och enligt Stats-Utskottets eget språkbruk, såsom man finner af detta betänkande och betänkanDET rörande teatrarne. Ty på sidan 12 talar Utskottet om några andra *vilkor*, som Utskottet tillagt utöfver hvad Kongl. Maj:t föreslagit, men beträffande denna hufvudpunkt, eller rättigheten att fortsätta till finska gränsen, talar Stats-Utskottet icke om vilkor, utan blott om en *förutsättning*, det vill säga en förmodan, ett antagande att Kongl. Maj:t kommer att förelägga Riksdagen en sådan fråga. Men detta antagande, är det mycket att bygga på? Stats-Utskottet påminner om, att departementschefen sagt, att det är uppenbart, att Kongl. Maj:t icke kommer att fatta beslut i frågan förr, än Riksdagen på ett eller annat sätt yttrat sig derom. Ja, jag antager att detta civilministers yttrande är bindande för *honom* — om han är civilminister, då denna fråga en gång i framtiden kommer å bane, men för en annan civilminister är det icke bindande. Och för öfrigt äro ordalagen äfven för honom sjelf ganska litet bindande, då han ju nemligen endast försäkrat, att Riksdagen skall få »på ett eller annat sätt yttra sig» i frågan.

Det vill jag således konstatera, Herr Talman, att den omordade förbättringen, som Stats-Utskottet skulle hafva vidtagit, icke existerar. Den är lika med noll.

Öfverläggningen var slutad. Herr Talmannen gaf propositioner å dels bifall till Utskottets hemställan, dels afslag så väl derå som å Kongl. Maj:ts i ämnet framställda förslag, och förklarade Herr Talmannen sig anse den förra propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Votering blef likväl begärd och företogs enligt följande nu uppsatta och godkända omröstningsproposition:

Den, som bifaller hvad Stats-Utskottet hemställt i Utlåtandet N:o 34,

röstar Ja;

Den, det ej vill,

röstar Nej;

Vinner Nej, har Kammaren afslagit Utskottets förevarande hemställan.

Omröstningen utföll med 139 Ja mot 37 Nej; och hade Kam-
maren alltså bifallit Utskottets hemställan.

§ 2.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

Herr	<i>Sv. Andersson</i>	under 14 dagar fr. o. m. den 6 April,
»	<i>J. G. Jansson</i>	» 14 » » 4 »
»	<i>Sandström</i>	» 14 » » 4 »
»	<i>J. W. Lindh</i>	» 14 » » 4 »
»	<i>Fredenberg</i>	» 12 » » 6 »
»	<i>Schenström</i>	» 12 » » 6 »
»	<i>J. E. Johansson</i>	» 10 » » 4 »
och	» <i>Gudmundsson</i>	» 12 » » 5 »

Härjemte beviljade Kamraren Herr *A. P. Danielson*, hvilken,
enligt hvad nu anmäldes, icke begagnat sig af den honom den 1
dennes beviljade ledighet, i stället ledighet under 14 dagar från och
med den 5 instundande April.

§ 3.

Till bordläggning anmäldes följande inkomna ärenden:

Konstitutions-Utskottets Utlåtanden och Memorial:

N:o 5, i anledning af väckt motion om ändring i § 52 Rege-
ringsformen samt § 33 Riksdagsordningen, och

N:o 6, i anledning af återremiss å Utskottets Utlåtande N:o 2,
angående väckt motion om ändring af 59 § Riksdagsordningen, samt

Stats-Utskottets Memorial N:o 38, med förslag till voterings-
proposition, med anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut rörande
de Kongl. teatrarne.

§ 4.

Justerades protokollsutdrag, hvarefter Kamrarnes ledamöter åt-
skildes kl. $\frac{1}{4}$ 9 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.